

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiose rekomendacijose pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

BENDRA INFORMACIJA

Šiose rekomendacijose pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus prekėms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 patvirtintą „[Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir koncesijų suteikimo metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą](#)“. Taip pat apžvelgiama, kokie Europos Sąjungos reglamentai taikomi šiai prekių grupei, pateikiami pavyzdžiai, kaip pasirinkus energetiškai efektyvesnę prekę galima sutaupyti energiją, ir rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose.

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai			
Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai nustatyti 2023 m. birželio 16 d. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/1669, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369 papildomas nuostatomis dėl išmaniųjų telefonų ir kišenių kompiuterių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo , su visais pakeitimais (toliau - Reglamentas (ES) Nr. 2023/1669).		
Reglamento (ES) Nr. 2023/1669 taikymo sritis:	Taikoma: išmaniesiems telefonams ir kišenių kompiuteriams. Pastaba. Kišeninis kompiuteris – nešioti skirtas prietaisas, kuriam būdingos šios charakteristikos: a) turi integruotą jutiklinį vaizduoklį, kurio vaizdo rodymo	Kišeniniai kompiuteriai patenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą „4. <...> planšetės“ ir jiems taikomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai: - kad produktas turi atitikti vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, prieinamų Lietuvos Respublikos rinkoje. Jeigu minėti reikalavimai prekėms netaikomi, prekės	Išmanieji telefonai patenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą 5. Mobilieji telefonai ir jiems taikomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai: - ne mažiau kaip 50 proc. įsigyjamų prekių turi atitikti ne žemesnę nei C taisomumo klasę, nustatytą Reglamente (ES) 2023/1669 ;

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

	<p>įstrižainė yra 17,78 centimetro (arba 7,0 coliai) ar didesnė, bet mažesnė kaip 44,20 centimetro (arba 17,4 colio);</p> <p>b) projektinėje konfiguracijoje neturi integruotos, fiziškai pritvirtintos klaviatūros;</p> <p>c) pirmiausia naudojasi belaidžio ryšio tinklo jungtimi;</p> <p>d) maitinamas vidine baterija ir neskirtas veikti be baterijos ir</p> <p>e) pateikiamas rinkai su mobiliosioms platformoms skirta operacine sistema, kuri yra tokia pati kaip išmaniųjų telefonų arba analogiška.</p>	<p>turi atitikti Europos Komisijos reglamentuose dėl gaminių ekologinio projektavimo nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus;</p> <ul style="list-style-type: none"> - įranga turi turėti bent vieną standartinį USB C™ tipo lizdą (prievadą), skirtą keistis duomenimis ir pasižymintį atgaliniu suderinamumu su USB 2.0, <...>; - bateriją turinčių produktų bandymais nustatyta baterijos būklė po 300 ciklų turi būti ≥ 80 proc. <...>; - ne mažiau kaip 50 proc. įsigyjamų planšečių turi atitikti ne žemesnę nei C taisomumo klasę, nustatytą 2023 m. birželio 16 d. Europos Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/1669, <...>. 	<ul style="list-style-type: none"> - produktui pagaminti naudojamose spausdintinėse plokštėse neturi būti pavojingų cheminių medžiagų, <...>; - produktų bandymais nustatyta baterijos būklė po 300 ciklų turi būti ≥ 80 proc. <...>; - įrangos plastikinėse dalyse, kurių masė didesnė kaip 5 g, turi būti mažai halogenintų medžiagų. Kiekvienoje plastikinėje prietaiso dalyje turi būti mažiau kaip 1 000 ppm (0,1 proc. masės dalis) bromo ir mažiau kaip 1 000 ppm (0,1 proc. masės dalis) chloro.
	<p>Netaikoma:</p> <p>a) mobiliesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams su lanksčiu pagrindiniu vaizduokliu, kurį naudotojas gali išskleisti ir pakelti iš dalies arba visiškai;</p> <p>b) išmaniesiems telefonams itin saugiam ryšiui.</p>		
<p>Energijos vartojimo efektyvumo skalė</p>	<p>Nuo G (žemiausia) iki A (aukščiausia) (nuo 2025 m. birželio 20 d.)</p> <p>Pastaba. Išmaniųjų telefonų ir kišeninių kompiuterių eksploatacinės savybės taip pat klasifikuojamos pagal: → patikimumo kartotinio laisvojo kritimo atveju klasę (skalė nuo E (mažiausiai patvari) iki A (patvariausia));</p>		

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

→ **taisomumo klasę** (skalė nuo E (dažniausiai nepataisoma) iki A (labiausiai pataisoma)).

Atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į [Tvarkos apraše](#) nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, ne mažiau kaip 50 proc. įsigyjamų išmaniųjų telefonų ir kišeninių kompiuterių turi atitikti ne žemesnę nei C taisomumo klasę, nustatytą Reglamente [\(ES\) 2023/1669](#).

Gaminių skaičius Europoje pagal energijos vartojimo efektyvumo klases (2026-04-30 d. duomenys):

[EPREL – Išmanieji telefonai ir kišeniniai kompiuteriai](#) (katalogas) galima rasti visus gaminių modelius, kuriems reikalingas energijos vartojimo efektyvumo ženklavimas, pateikiama informacija apie kiekvieną registruotą modelį. Žemiau pateikiamas Europos Sąjungoje (toliau – ES) užregistruotų gaminių pasiskirstymas.

Išmanieji telefonai, iš viso modelių – 963

Energijos vartojimo efektyvumo klasė		
Klasė	Įrašų skaičius	%
A	345	36,8
B	377	39,1
C	126	13,1
D	46	4,8
E	32	3,3
F	18	1,9
G	10	1,0

Kišeniniai kompiuteriai, iš viso modelių – 1145

Energijos vartojimo efektyvumo klasė		
Klasė	Įrašų skaičius	%
A	14	1,2
B	76	6,6
C	28	2,4
D	192	16,8
E	238	20,8
F	234	20,4
G	363	31,7

Pastabos:

1. [EPREL – Išmanieji telefonai ir kišeniniai kompiuteriai](#) kataloge taip pat galima patikrinti kiekvieno modelio patikimumo kartotinio laisvojo kritimo atveju klasę bei taisomumo klasę.
2. Atkreipiame dėmesį, kad už energinio ženklavimo etiketėse ir EPREL sistemoje pateikiamos informacijos teisingumą atsako tiekėjai (gamintojai ar importuotojai), nes šie duomenys pateikiami savideklaracijos principu. Kilus abejonių dėl pateiktos informacijos patikimumo ar aiškumo (pvz., nustačius galimus neatitikimus tarp energinio efektyvumo klasės ir kitų energijos vartojimo rodiklių), pirmiausia rekomenduojama kreiptis į tiekėją dėl paaiškinimo.

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

Ekologinio projektavimo reikalavimai

Reglamentas	2023 m. birželio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/1670, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi išmaniųjų telefonų, mobiliųjų telefonų, kurie nėra išmanieji telefonai, belaidžių telefonų ir kišeninių kompiuterių ekologinio projektavimo reikalavimai ir iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) 2023/826, su visais pakeitimais (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2023/1670).
Reglamento (ES) Nr. 2023/1670 taikymo sritis:	Taikoma: išmaniesiems telefonams, kitiems mobiliesiems telefonams, belaidžiams telefonams ir kišeniniams kompiuteriams. Netaikoma: a) mobiliesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams su lanksčiu pagrindiniu vaizduokliu, kurį naudotojas gali išskleisti ir pakelti iš dalies arba visiškai; b) išmanieji telefonai itin saugiam ryšiui; c) potencialiai sprogioje aplinkoje naudojamiems išmaniesiems telefonams, kitiems mobiliesiems telefonams, belaidžiams telefonams ir kišeniniams kompiuteriams, kuriems taikoma Direktyva 2014/34/ES.
Ekologinio projektavimo reikalavimai	Ekologinio projektavimo reikalavimai išmaniesiems telefonams, kitiems mobiliesiems telefonams, belaidžiams telefonams ir kišeniniams kompiuteriams yra nurodyti Reglamento (ES) Nr. 2023/1670 II priede.

Energijos vartojimo taupymas

Reglamentai (ES) Nr. 2023/1669 ir (ES) Nr. 2023/1670 daugiausia dėmesio skiria priemonėms, siekiančioms pailginti produktų tarnavimo laiką (pvz., taisomumas, baterijos tarnavimo laikas).

[2024 m. ekologinio projektavimo poveikio apskaitos apžvalgos ataskaitoje](#) nurodoma, kad energijos ženklinimo schema skatina naudoti išmaniuosius telefonus ir planšetinius kompiuterius, kurie gali veikti ilgiau su pilnai įkrauta baterija, vienam baterijos talpos vienetui. Tai reiškia, kad reikės rečiau įkrauti įrenginį. Prognozuojama, kad 2030 m. ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentai padės sutaupyti 2,2 TWh elektros energijos, t. y. 31 proc., palyginti su scenarijumi be priemonių (reglamentų reikalavimų taikymo). Šie sutaupymai užtikrintų 0,2 milijono tonų CO₂eq/m mažesnę išmetamą šESD kiekį 2030 m.

Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo

26. IŠMANIEJI TELEFONAI, MOBILIEJI TELEFONAI, KURIE NĖRA IŠMANIEJI TELEFONAI, BELAIDŽIAI TELEFONAI IR KIŠENINIAI KOMPIUTERIAI

1. Energijos vartojimo efektyvumo klasė

Kriterijus: Prekės [*kišeniniai kompiuteriai, išmanieji telefonai*] turi būti paženklintos pagal [Reglamentą \(ES\) Nr. 2023/1669](#) (su pakeitimais) ir turėti ne žemesnę nei X [*pirkimo vykdytojas nurodo konkrečią, vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, nustatytų pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentą ir faktiškai prieinamų Lietuvos Respublikos rinkoje konkretaus pirkimo metu*] energijos vartojimo efektyvumo klasę.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) energijos vartojimo efektyvumo klasė yra ne žemesnė nei reikalaujama, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Pastaba. Pirkimo vykdytojas turėtų įvertinti (atlikti rinkos tyrimą ir (ar) rinkos konsultaciją) ar Lietuvos Respublikos rinkoje yra (nėra) pirkimo vykdytojui reikalingi išmanieji telefonai, kišeniniai kompiuteriai, atitinkantys vieną iš dviejų aukščiausių pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentą nustatytų energinio efektyvumo klasių (A ar B). Vertinant, kurios energinio efektyvumo klasės laikytinos prieinamomis Lietuvos Respublikos rinkoje, rekomenduojama atsižvelgti ne tik į konkrečiu momentu Lietuvos rinkoje siūlomą asortimentą, bet ir į galimybę viešajame pirkime dalyvauti kitų valstybių tiekėjams. Nustatant dvi aukščiausias prieinamas energinio efektyvumo klases gali būti remiamasi [EPREL](#) duomenų bazės duomenimis ir faktine galimybe atitinkamus gaminius pateikti Lietuvos rinkai.

2. Ekologinis projektavimas

Kriterijus: Prekės turi atitikti [Reglamento \(ES\) Nr. 2023/1670](#) (su pakeitimais) nustatytus ekologinio projektavimo reikalavimus.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta gaminio (-ių) atitikties deklaracija (-os), patvirtinanti (-čios), kad prekė (-ės) atitinka Europos Komisijos reglamente dėl gaminių ekologinio projektavimo nurodytus reikalavimus, arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

3. Taisomumo klasė

Kriterijus. Ne mažiau kaip 50 proc. perkamų prekių [*kišeniniai kompiuteriai, išmanieji telefonai*] turi atitikti ne žemesnę nei C taisomumo klasę, nustatytą Reglamente (ES) 2023/1669.

Patikrinimas. Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, kurioje (-iame) nurodyta įrenginio taisomumo klasė, nustatyta pagal taikomus Europos Sąjungos teisės aktus, arba gamintojo techniniai dokumentai arba gamintojo ar tiekėjo deklaracija (pateikiant objektyvius įrodymus), arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Pastaba. Informaciją apie prekių taisomumo klasę pirkimų vykdytojai gali peržiūrėti [EPREL](#) duomenų bazėje.

4. Ekonominio naudingumo kriterijus

(1) [Tvarkos aprašo](#) 2 priedo 4.4 (5.1) papunkčio kriterijų galima naudoti ne tik kaip privalomą reikalavimą, bet ir kaip pasiūlymų vertinimo kriterijų – skiriant papildomus balus už didesnį minimalų kriterijų atitinkančių prekių kiekį. Pavyzdžiui, nustačius reikalavimą, kad 50 proc. perkamų prekių *[kišeniniai kompiuteriai, išmanieji telefonai]* turi atitikti 4.4 (5.1) papunkčio kriterijų, papildomi balai gali būti skiriami tiems tiekėjams, kurie pasiūlo didesnę tokių prekių dalį. Pavyzdžiui, pasiūlymų vertinimo kriterijus galėtų būti formuluojamas taip: „[X] balų skiriama, jei tiekėjo siūlomas prekių, atitinkančių ne žemesnę nei C taisomumo klasę, nustatytą Reglamente (ES) 2023/1669, kiekis sudaro 90 proc. ir daugiau pirkimo vykdytojo perkamų prekių“.

Nurodyto pavyzdžio atveju tiekėjas, pasiūlęs mažiau nei 90 proc. kriterijus atitinkančių produktų, gautų 0 balų, o tiekėjas, pasiūlęs 90 proc. ar daugiau tokių produktų, būtų vertinamas [X] balų.

(2) [Tvarkos aprašo](#) 2 priedo 4.3 (5.3) papunkčio kriterijų galima naudoti ne tik kaip privalomą reikalavimą, bet ir kaip pasiūlymų vertinimo kriterijų – skiriant papildomus balus už didesnį minimalius kriterijus atitinkančių produktų kiekį. Pavyzdžiui, 4.3 (5.3) papunkčio kriterijus papildomai galėtų būti nustatomas kaip pasiūlymų vertinimo kriterijus suteikiant papildomus balus už aukštesnių parametrų produktą: nustačius privalomą minimalų aplinkos apsaugos kriterijų „baterijos būklė po 300 ciklų turi būti ≥ 80 proc.“, papildomi balai galėtų būti suteikiami už geresnių savybių bateriją nei nustatytas privalomas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus (pvz., nustačius pasiūlymo vertinimo kriterijų „[X] balų bus skiriama, jei baterijos būklė po 300 ciklų yra ≥ 90 proc.“ ar „[X] balų bus skiriama, jei baterijos būklė yra didesnė nei 500 ciklų (išlaikant ≥ 80 %)“ ar pan.

Nustatant ekonominio naudingumo kriterijus kviečiame vadovautis Tarnybos parengtomis „[Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo gairėmis](#)“.

Naudingos informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo ir ekologinio projektavimo reikalavimus galite rasti Europos Komisijos svetainėje – [Išmanieji telefonai ir kišeniniai kompiuteriai](#).

DOKUMENTO VERSIJOS

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2026-05-11	Šis dokumentas.